

VOERENDAAL

‘Iedereen doet mee’

Vastgesteld verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Een verkiezingsprogramma heeft twee functies:

Het is de basis voor de campagne. Het laat de kiezer immers zien welke keuzes wij voor de toekomst maken. Daarnaast is het verkiezingsprogramma ook basis voor eventuele coalitieonderhandelingen.

In deze eerste fase ligt het accent nog bij het eerste: welke kant willen we uit en hoe brengen we dat bij de kiezer over.

Afgelopen jaar sprak onze koning zijn eerste troonrede uit. Rode draad in zijn rede was de ‘participatiemaatschappij’. De term heeft veel stof doen opwaaien en heeft plotsklaps een ‘negatief etiket’ opgeplakt gekregen. Vreemd eigenlijk, want wie is tegen een maatschappij waarin iedereen gevraagd wordt om mee te doen, maar ook iedereen de kans krijgt om volwaardig mee te doen. Dat is toch sociaaldemocratie in haar puurste vorm. Daarom hebben wij ‘Iedereen doet mee’ als thema voor ons verkiezingsprogramma gekozen.

Ons verkiezingsprogramma bestaat uit de volgende paragrafen:

- 1. Voerendaal financieel op orde**
- 2. De toekomst van Voerendaal ligt in de regio**
- 3. Een fatsoenlijk bestuur voor Voerendaal**
- 4. Decentralisaties, iedereen doet mee in Voerendaal**
- 5. De Voerendaalse accommodaties klaar voor de nieuwe taken**
- 6. Voerendaal laat niemand in de kou staan**
- 7. Landschap zet Voerendaal op de kaart**
- 8. Prettig wonen in Voerendaal**
- 9. Verantwoord ondernemen in Voerendaal**
- 10. Cultuur in Voerendaal, traditie en ruimte voor vernieuwing**

Paragrafen:

1. Voerendaal financieel op orde

De PvdA wil Voerendaal weer financieel op orde. Het ongestuurd uitgeven van belastinggeld, het onbeheerst afbouwen van de reserves in de afgelopen 4 jaar maakt het op orde brengen van de financiën voor de nieuwe raad tot een lastige opgave.

En wij willen een toekomstbestendig Voerendaal met een gezonde financiële basis. De rotzooi van de huidige coalitie moet opgeruimd, zo kunnen wij Voerendaal straks niet overdragen aan volgende generaties.

Sinds 2010 is de Reserve Leefbaarheid, opgebracht door de verkoop van gemeente woningen van de oude gemeente Klimmen, volledig besteed. Aan het Kunderhoes, en aan het afboeken van gronden Dammerich om zo de lopende begroting sluitend te maken. Slechts voor het Wouves resten nog investeringsmiddelen.

De Essentgelden (circa €16 miljoen) zijn nu volledig opgebruikt om investeringen in wegen en projecten af te boeken. De kapitaallasten daarvan drukken zo niet langer op de begroting. Met boekhoudkundige trucs, het activeren van onderhoud en verkeersmaatregelen bijvoorbeeld, worden lasten naar de toekomst doorgeschoven. Voerendaal kon zo steeds een op het eerste oog mooie sluitende begroting aanbieden. Maar wie beter kijkt ziet dat de reserves zijn opgemaakt en dat het weerstandvermogen de kritische grens nadert.

Een en ander blijkt uit de ontwikkeling van de reserves van de gemeente, hetgeen is weergegeven in onderstaande tabel.

	jaarstukken				begroting 2014					
	31-12-2009	31-12-2010	31-12-2011	31-12-2012	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018
algemene reserve	2.414.772	1.089.906	3.597.479	3.144.910	3.698.830	3.448.830	3.448.830	3.459.952	3.509.344	3.509.344
bestemmingsreserves	21.323.707	20.774.065	18.421.073	16.169.246	15.272.573	13.540.805	11.793.246	10.707.555	9.902.062	9.113.627
	23.738.479	21.863.971	22.018.552	19.314.156	18.971.403	16.989.635	15.242.076	14.167.507	13.411.406	12.622.971

Daarbij is het zo dat nagenoeg alle bestemmingsreserves inderdaad ‘bestemt’ zijn, vooral ter dekking van afschrijvingslasten van afgeboekte investeringen. Daarmee is slechts de algemene reserve vrij inzetbaar voor het opvangen van tegenvallers.

Wie de beste ‘contacten’ had binnen de coalitie was als eerste aan de beurt en kon rekenen op een ‘positieve grondhouding’ van het college: denk aan de aankoop en renovatie van het Kunderhoses en het kunstgrasveld voor voetbalvereniging Voerendaal. Alles gedekt uit de reserves. Voor de andere projecten en investeringen die op de rol staan, zal de raad zich moeten beraden op de keuze tussen niet uitvoeren of belasting verhogen. Met de drie decentralisaties op komst breekt een tijd van grote opgaven voor gemeenten aan, die gepaard gaat met grote financiële inspanningen en onzekerheden. Het is maar de vraag of Voerendaal dit financieel aankan zonder de achtervang van een stevige algemene reserve.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Wij kijken eerst naar het totaal van de vraag vanuit de verschillende kernen tezamen en nemen dan een besluit over de uitvoering en de financiering. Dat vraagt veel meer discussie, maar maakt de keuzes helder. Daarbij zijn wij alert op een vlotte voortgang, om ellenlange processen te voorkomen.
2. In deze tijden van crisis verhogen wij de gemeentelijke belastingen niet boven de algemene prijsontwikkeling. Dat betekent dus inderdaad keuzes maken. Eerlijke keuzes, op basis van gemeentelijke prioriteiten, vanuit een totaal plaatje en niet vanuit het willen bedienen van relaties.
3. Een goede inbedding van de nieuwe taken voor de gemeente, de drie decentralisaties, heeft voorrang. Ook financieel.

2. De toekomst van Voerendaal ligt in de regio

De landelijke overheid draagt steeds meer taken over aan de lagere overheden, in het bijzonder gemeenten. Denk aan de grote decentralisaties (jeugdzorg, AWBZ, participatiewet), maar ook aan bijvoorbeeld de uitwerking en handhaving van de DHW.

Dat is verstandig, omdat de gemeente de bestuurslaag is die het dichtst bij de mensen staat. Maar het vereist ook dat de gemeenten toegerust zijn om die taken uit te kunnen voeren. En dat zou kunnen betekenen dat we het benodigde specialisme niet of onvoldoende in huis hebben.

Dat is niet wat we willen en daarom moeten we kijken naar schaalvergroting en/of regionale samenwerking: taken verdelen tussen gemeenten, tussen

centrum- en landelijke gemeenten. Minder overhead, minder schijven; alleen zo wordt bereikt dat de kosten van de uitvoering per saldo kunnen dalen.

Ook voor onze toekomst zijn we afhankelijk van de regionale initiatieven en ontwikkelingen:

de verkeersinfrastructuur, de grensoverschrijdende railverbindingen, de ontwikkeling van een innovatieve omgeving door kennis van universiteiten en hogescholen te verbinden met research en onderzoek in bedrijven. Dat zijn ontwikkelingen die ver over de grenzen van de individuele gemeente gaan, maar wel de kansen voor onze kinderen in de eigen gemeente bepalen.

Regionale samenwerking is dus een must. Op velerlei gebied. Tegelijk houden wij in de komende raadsperiode vast aan het voortbestaan van Voerendaal als zelfstandige gemeente. Dat kan, dat perspectief is er ook voor Voerendaal mits we serieus inhoud geven aan de overdracht van verantwoordelijkheden en taken aan bovenlokale verbanden.

Dat vraagt om een gemeentebestuur dat vertrouwen heeft in het nut van regionale samenwerking en ook vertrouwen heeft van de andere regionale partners. Een bestuur dat de samenwerking zoekt en wil investeren in de toekomst van Voerendaal én de regio. De naar binnen gerichte bestuurscultuur vol eigenwijze betweterigheid maakt plaats voor een open blik naar buiten.

Regionale samenwerking draagt het risico in zich dat de afstand tussen burger en ‘regionaal’ bestuur te groot wordt. De burger en het gemeentelijk bestuur kunnen de indruk krijgen niet meer gehoord te worden. Daarom is een goede informatievoorziening en het betrekken van raad en burgers bij de regio van belang.

De PvdA Voerendaal wil daarom.

1. Opheffing van Voerendaal is de komende raadsperiode geen thema.
2. Regionale samenwerking moet en moet intensiever en effectiever. Daarbij kijken we naar de schaal van Parkstad, maar ook naar de samenwerking in Zuid-Limburg in het kader van LED (Limburg Economic Development). Wij zijn bereid taken over te dragen aan de regio en mee te investeren.

3. Voerendaal moet meer uit de Parkstad samenwerking halen:
onze positie is die van een groene gemeente, die inzet op extensief toerisme en recreatie. Een meerjarenprogramma, mogelijk in samenwerking met de andere landelijke gemeenten binnen Parkstad, met haalbare, uitvoerbare projecten klaar hebben en inbrengen in de regionale Groenagenda, zodat ook Voerendaal meer subsidie binnenhaalt via de Parkstad-structuur.
4. Burgers en raad worden intensief geïnformeerd en betrokken bij de activiteiten van Parkstad.
5. Bij schaalvergroting worden de voorwaarden geschapen dat burgers voldoende gehoord worden over het beheer van hun directe omgeving.
6. Regionale samenwerking moet wat opleveren:
Wij willen komen tot een ambtelijke fusie tussen Nuth, Simpelveld en Voerendaal. Eventueel, als er ook bij die partijen de wil is, uit te breiden met Onderbanken en/of Schinnen. In deze fusie blijven de 3 gemeenten, en dus ook hun gemeentebesturen, zelfstandig. Voor de uitvoering van de gemeentelijke taken en de beleidsvoorbereiding en – ondersteuning wordt een gezamenlijke organisatie opgezet.
Doelstelling is een bezuiniging van ca. 10 % aan overheadkosten.

3. Een fatsoenlijk bestuur voor Voerendaal

De laatste raadsperiode heeft de Voerendaalse politiek en haar bestuur een slechte naam en imago opgeleverd. We hebben kennis kunnen maken met het verschijnsel van wethouders die elkaar zwart maken in de krant. Openlijk ruziën in plaats van het beginsel van collegiaal bestuur te hanteren. Maar daartoe opgeroepen weigeren de collegeleden verantwoording in de raad af te leggen. Coalitiepartijen en bestuurders hebben bewust de sterke signalen van o.a. de Provincie genegeerd en toch een onrechtmatig besluit doorgedrukt. Een politiek die denkt in tegenstellingen in plaats van oplossingen. Een politiek waar de Voerendaalse burgers zich van afkeren.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Dat bestuurders integriteit niet alleen naar de letter, maar ook naar de geest in praktijk brengen. Niet alleen de belangenverstrengeling zelf,

maar ook de schijn van belangenverstrengeling vermijden door openheid en eerlijkheid te betrachten.

2. Dat het college functioneert op basis van het beginsel van collegiaal bestuur. De nieuwe burgemeester is hierop aanspreekbaar.
3. Lokale democratie wordt gerespecteerd. Minderheden in de raad worden betrokken. Oppositie wordt niet monddood gemaakt.
4. De gemeentewet wordt gerespecteerd en het college verschaft de raad alle gevraagde informatie: tijdig en volledig.
5. Dat besluiten rechtmatig zijn.
6. Ambtenaren worden met respect behandeld. De deskundigheid van ambtenaren wordt constructief gebruikt.
7. Burgers worden als serieuze participanten gezien en krijgen een belangrijke rol bij het vormgeven van plannen.
8. Er komt een nieuwe structuur voor de commissies: een opzet die meer gaat in de richting van een Ronde Tafel conferentie met een adviserende en inventariserende functie. Opinies van buiten worden ingebracht. Naast burgerleden nemen ook raadsleden deel. De commissies (conferenties) krijgen onafhankelijke voorzitters.

4. Decentralisaties, iedereen doet mee in Voerendaal

De drie decentralisaties die op korte termijn op de gemeenten afkomen; te weten de AWBZ begeleiding, de jeugdzorg en de participatie vormen een grote opgave. Zij zullen ook in Voerendaal veel aandacht vragen om e.e.a. op een zorgvuldige manier vorm te geven. Dat kan Voerendaal niet in haar eentje. Dat moet in samenwerking met de regio en zelfs op Zuid-Limburgse schaal. Dat moet in samenwerking met de betrokken zorgpartijen en vrijwilligersorganisaties etc. Hiervoor moet onze zorg-infrastructuur worden ingericht. Zie hiervoor ook hetgeen hierover wordt vermeld in paragraaf 5. De decentralisaties leggen de nadruk op de verantwoordelijkheid van de burgers, de eigen gemeenschap.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. De invulling van de decentralisaties vindt kleinschalig plaats en wordt dicht bij de burger vormgegeven.

2. De bureaucratie wordt zoveel als mogelijk voorkomen. Enerzijds om de zorg en dienstverlening te verbeteren en anderzijds om de zorgprofessionals het plezier in hun werk terug te geven.
3. De aanpak van problemen vindt plaats over de volle breedte en in relatie tot elkaar, multidisciplinair.
4. Het sociale domein wordt zo ingericht dat problemen in een vroeg stadium worden gesignaleerd, om de ernst van de problematiek en de kosten te kunnen beperken.
5. Bij financiële keuzes krijgt het sociaal domein voorrang.

5. De Voerendaalse accommodaties klaar voor de nieuwe taken

In de komende periode zal de opgave voor Voerendaal zijn om inhoud en uitvoering te geven aan de nieuwe taken die naar de gemeente komen.

De gemeente krijgt nieuwe taken: de participatie, de dagbesteding, de jeugdzorg..... Deze herinrichting vraagt om voorzieningen voor opvang en begeleiding in de eigen buurt en vraagt steeds sterker om de beschikbaarheid en inzet van vrijwilligers, naast de inzet van professionele zorgverleners.

De gemeente wordt verantwoordelijk voor het organiseren van het lokale vangnet voor ouderen en anderen met een hulpvraag. Daarbij hebben de familie, de buurt, de burens, de verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers allemaal een rol.

De volgende functies zijn te onderscheiden:

Wijksteunpunt

Elke wijk of kern heeft tenminste één wijksteunpunt. Het wijksteunpunt wordt beheerd door een zorgorganisatie. Centraal staat de zorgvraag. Het is voor de buurt het inlooppunt voor iedereen met een hulpvraag. Professionals zijn bereikbaar en aanspreekbaar in het wijksteunpunt.

Buurthuis/gemeenschapshuis

Het beheer van een gemeenschapshuis is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De gemeente kan een beheersstichting instellen. Als centrum van de kern of buurt is het gemeenschapshuis de ontmoetingsplek

voor verenigingen en ouderensociëteiten. Het voorziet in de vraag van verenigingen naar oefen- en repetitieruimten.

Het wijksteunpunt en het buurthuis/gemeenschapshuis worden in hetzelfde gebouw gehuisvest. Daarbij wordt erin voorzien dat de zorgprofessionals zorgvuldig kunnen functioneren in het gebouw.

Zaalaccommodaties

Het beheer van zaal accommodaties is in beginsel een private taak. In de meeste kernen voorziet de lokale horeca in de vraag. Een centrale plaats in de gemeente is ingeruimd voor de Borenburg, dat naast de vraag naar repetitiefaciliteiten voor de verenigingen, ook voorziet in een concertzaal op de maat van Voerendaal.

Kantines

Kantines, vooral sportkantines, worden gebruikt als clubfaciliteit voor de eigen vereniging. De openstelling blijft beperkt tot de tijden van de verenigingsactiviteiten (trainingen en wedstrijden), zoals dat in de plaatselijke DHW-regels is vastgelegd.

Er moet duidelijkheid komen over de investeringen die de komende periode gedaan moeten worden in accommodaties. Hoe wordt de wijksteunpuntenstructuur ingericht? Welke voorzieningen moet worden gerenoveerd en in welke geïnvesteerd? Dat vraagt om een helder beleid, waarin iedereen weet welke voorzieningen in de gemeente ‘aan de beurt zijn’ voor herinrichting, verbreding of renovatie.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Één accommodatie beleid voor héél Voerendaal.
Dat accommodatiebeleid geeft aan welke voorzieningen voor welke activiteiten worden bestemd, de omvang van de investeringen en de wijze van financiering. Draagvlak scheppen Voerendaal breed.
2. Prioriteit heeft de inrichting van een structuur voor de hele gemeente van wijksteunpunten: faciliteiten, bemensing, beheer en exploitatieopzet, opleiding en begeleiding van de vrijwilligers. Inhoud geven aan participatiewet en inrichting buurtzorg op niveau van de kernen.

3. Dat de mogelijkheden van een stimuleringsregeling ‘levensloopbestendige horeca’ wordt onderzocht. Om zo middels een vorm van cofinanciering private zaalaccommodaties toegankelijk te maken voor mindervaliden etc. Dit met als doel om ook voor deze doelgroep (cultuur-)voorstellingen bereikbaar te maken.
4. In Ubachsberg wordt de Auw Sjoel omgebouwd tot wijksteunpunt en krijgt tevens de functie van gemeenschapshuis. Het wordt ontmoetingsplek en trefpunt voor in het bijzonder ouderen. De ouderensoos krijgt een plek in het gerenoveerde complex.
5. Na de herinrichting van RK VVV dient ook voor de fusieclub Klimmen-Ransdaal een passende en duurzaam bespeelbare voetbalaccommodatie ingericht te worden. Met de fusie van Klimmania en SCKR en de inrichting van een nieuwe of vernieuwde accommodatie is de voetbalstructuur in Voerendaal afgerond.
6. Het subsidiebeleid wordt geëvalueerd.

Door de invoering van de activiteitsubsidie wordt beoogd dat de verenigingen ook nieuwe activiteiten organiseren buiten de eigen doelgroep en op die manier meer mensen bereiken. Het gevolg is dat de vrijwilligers binnen de verenigingen nu extra belast gaan worden met het organiseren van activiteiten buiten de eigen vereniging. Hoe goed bedoeld ook, het effect is dat de vrijwilligers die er nog zijn, zwaarder belast gaan worden.

Een grondige evaluatie moet duidelijk maken of met de activiteitsubsidie de beoogde doelen van maatschappelijke participatie werkelijk worden bereikt en of een en ander niet ten koste gaat van de inzet van vrijwilligers. Afschaffen van de regeling is een optie. De afgeroomde subsidiegelden gaan dan weer terug naar de verenigingen.
7. Oneerlijke concurrentie door paracommerciële instellingen wordt aangepakt c.q. voorkomen. Een florerende plaatselijke horeca levert een bijdrage aan de leefbaarheid van de kernen. De door de gemeenteraad vastgestelde regels in het kader van de Drank en HorecaWet vormen een goede leidraad en worden strikt toegepast.

6. Voerendaal laat niemand in de kou staan

De economische crisis heeft de armoede in Nederland en ook in Voerendaal vergroot. De beste remedie tegen armoede is werk. Daarom zijn wij blij met de transitie van Kompas van uitkeringsfabriek naar re-integratiebedrijf. De eerste successen zijn bemoedigend, maar het ‘laaghangend fruit is makkelijk geplukt’. De uitdaging is om het toeleiden naar (betaald) werk van cliënten structureel te verankeren.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. De mogelijkheden van het armoedebelief worden maximaal benut. Tegen misbruik treden we streng op en verspilling wordt tegengegaan.
2. De pilot groen, waarin wsw-ers en cliënten van Kompas aan de slag gaan, krijgt een structureel karakter.
3. Personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt gevraagd een zinvolle tegenprestatie te leveren voor hun uitkering. Daarbij wordt rekening gehouden met hun kwaliteiten en passies en worden deze verder gestimuleerd.

7. Landschap zet Voerendaal op de kaart

Het heuvellandschap is het ‘unique sellingpoint’ van Zuid-Limburg. Het Voerendaalse buitengebied is aantrekkelijk maar staat onder druk. In de afgelopen raadsperiode zijn de belangen van de natuur en landschap ondergeschikt gemaakt aan de belangen van de ondernemers in het buitengebied. Wij willen het evenwicht terugbrengen. Het zorgvuldig omgaan met ons landschap is niet alleen van belang voor het behouden van een prettige leefomgeving, maar biedt ook economische kansen in het kader extensieve recreatie en toerisme en biedt de agrariërs de mogelijkheid om hun bedrijfsvoering te verbreden.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Optreden tegen het aantasten van het buitengebied. Het geleidelijk ‘terugdraaien’ van inrichtingselementen van de landinrichting Mergelland Oost en Centraal Plateau wordt tegengegaan. De gemeente opent een meldpunt voor overtredingen en leidt, indien van

toepassing, de meldingen door aan derden, zoals het waterschap, Staatsbosbeheer etc.

2. Het inrichtingsplan voor het Cortenbacherveld is de afgelopen raadsperiode tot een minimum teruggebracht. Bezien zal worden welke inrichtingsmaatregelen uit het oorspronkelijke idee alsnog uitgevoerd kunnen worden. Aan de Cortenbacherlaan wordt een hoogstamweide gerealiseerd als verwijzing naar het voormalige kasteel Peerboom.
3. Initiatieven voor particulier natuurbeheer worden gestimuleerd.
4. Nieuwe (Europese) regelgeving biedt kansen om boeren een maatschappelijke tegenprestatie te laten geven voor de ontvangen subsidies. Dat kan in de vorm landschapsbeheer. Daarbij kunnen burgers worden ingeschakeld. Dat kan met de ondersteuning van het IKL en de IVN. Wij willen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn. De uitvoering van de huidige werkzaamheden van het IKL continueren we, daarvoor reserveren we structureel budget.
5. In het kader van de IBA worden kansen in het buitengebied onderzocht en ondersteund. Daarbij zetten we in op het initiatief voor een toeristisch project gebaseerd op herstel en gebruik van de kalkovens aan de Daelsweg.

8. Prettig wonen in Voerendaal

Het door de gemeenteraad vastgestelde volkshuisvestingsplan is voor ons leidend om de effecten voor de woningmarkt van vergrijzing, ontgroening en krimp binnen de gemeente aan te pakken.

Door de economische crisis en de krimp is het de vraag of de plannen voor het kernplan II in de huidige omvang nog wel passend en haalbaar zijn.

Langdurige leegstand is onwenselijk.

De afgelopen periode is veel geïnvesteerd in de openbare ruimte. Dit heeft een (te) grote hap uit de financiële middelen van de gemeente genomen.

Anderzijds heeft dat er wel in geresulteerd dat de openbare ruimte grotendeels op orde is. De komende periode kan dan ook vooral gericht worden op het beheer van de openbare ruimte.

Prettig wonen heeft ook te maken met veilig wonen. Dit vraagt blijvende aandacht voor de openbare veiligheid. De aanpak van hennepplantages en overlast dient blijvend hoog op de bestuurlijke agenda te staan.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. De haalbaarheid van te realiseren bouwplannen, zoals het kernplan II in de huidige omvang, opnieuw beoordelen.
2. De effecten van het onrechtmatige besluit over de Hellebeuk worden gemonitord, om eventuele nadelige (financiële) gevolgen voor de gemeenschap te kunnen beperken.
3. Dat er woonmogelijkheden blijven c.q. worden gecreëerd voor huishoudens met een smalle beurs.
4. Om verloedering te voorkomen worden braakliggende gronden oftewel tijdelijk ingericht (park maken/tijdelijke gebruikers) of krijgen een nieuwe definitieve bestemming.
5. De gemeente draagt er zorg voor dat klachten over het onderhoud van de openbare ruimte snel worden opgepakt. Bezien zal worden of onderhoud en beheer deels door burgers kan plaatsvinden. Ook de inschakeling van cliënten van Kompas en wsw-ers wordt onderzocht.

9. Verantwoord ondernemen in Voerendaal

Het in de afgelopen periode ingezette plaatselijke ondernemersbeleid kan rekenen op onze sympathie. Samenwerking op economisch gebied in de regio blijft echter leidend. Immers daar is het overgrote deel van de werkgelegenheid voor de Voerendalers. ZZP'ers zijn, al dan niet gedwongen door de economische crisis, een sterk groeiende groep. Zij verdienen onze aandacht en ondersteuning. Ook het initiatief voor de LED (zie paragraaf 2) vinden wij belangrijk. Daarnaast biedt de IBA ook voor de Voerendaalse ondernemers kansen.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Ondernemers worden ondersteund bij het uitwerken van hun ideeën voor de IBA.
2. Het inrichten van voormalige historische agrarische bedrijfsgebouwen (carréboerderijen) als bedrijfsverzamelgebouwen wordt positief benaderd.
3. Innovatie en duurzaamheid bij ondernemers wordt gestimuleerd. Daarbij geeft de gemeente het goede voorbeeld.

4. ZZP'ers en kleine ambachtelijke bedrijvigheid zijn een belangrijke economische motor. De service van de gemeente voor deze groep wordt geoptimaliseerd.

10. Cultuur in Voerendaal, traditie en ruimte voor vernieuwing

Voerendaal kent een rijk cultureel verenigingsleven. Dat koesteren we. Daarnaast is het zo dat de samenleving verandert, en daarmee ook de wensen en interesses van met name jongeren. Ook voor deze nieuwe cultuur- en kunstuitingen dient de gemeente oog te hebben. Ook een voorziening als de bibliotheek dient zich door te ontwikkelen om te kunnen inspelen op de veranderende behoeftes en nieuwe technieken.

De PvdA Voerendaal wil daarom:

1. Dat de gemeente ook nieuwe kunst- en cultuuruitingen faciliteert.
2. Dat de gemeente Voerendaal een volwaardige hoofdvesting voor de bibliotheek behoudt. Daarbij dient de bibliotheek wel sterk in te zetten op vernieuwing en modernisering, om haar rol in de huidige samenleving te kunnen blijven vervullen.